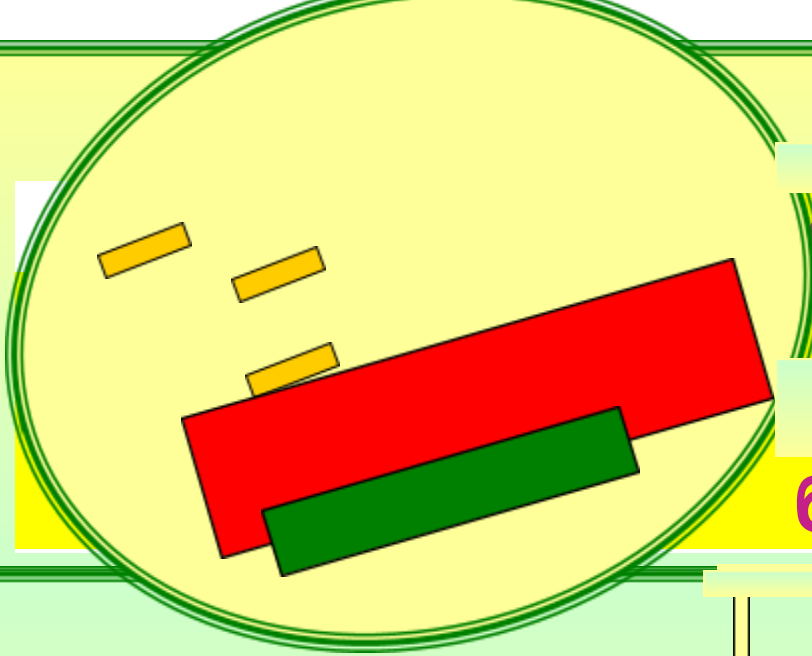

Кейс-урок

«Житомирщина –
рідний край,
земля
благословенна »

Клас: 5,8,9

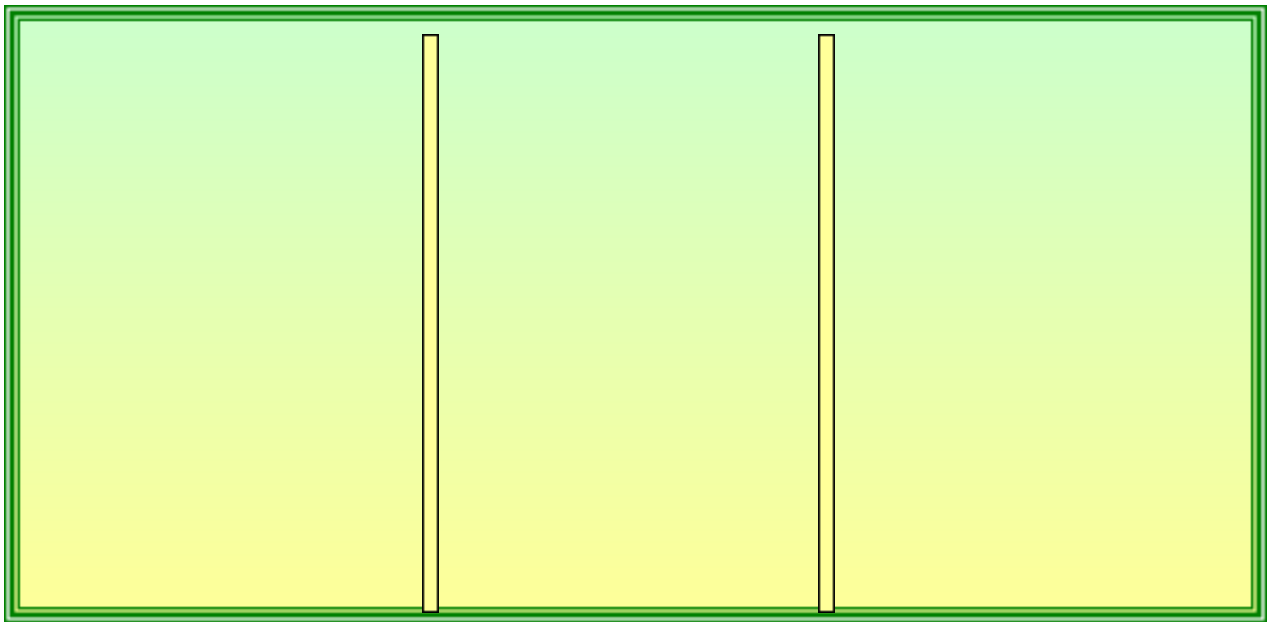
Тема: Рідний край - Житомирщина

Мета: розширити кругозір учнів про рідний край – Житомирщину; формувати усвідомлення своєї приналежності до держави, краю, уявлення про територіальний устрій країни, області, про народну символіку та державні символи; розвивати інтерес до пізнання своєї Батьківщини, її просторів, культурної спадщини, історії рідного краю. Виховувати у дітей почуття патріотизму, любові до національних традицій, народної мудрості, до краси і гармонії навколишнього світу.

Яка інформація мене тут чекає

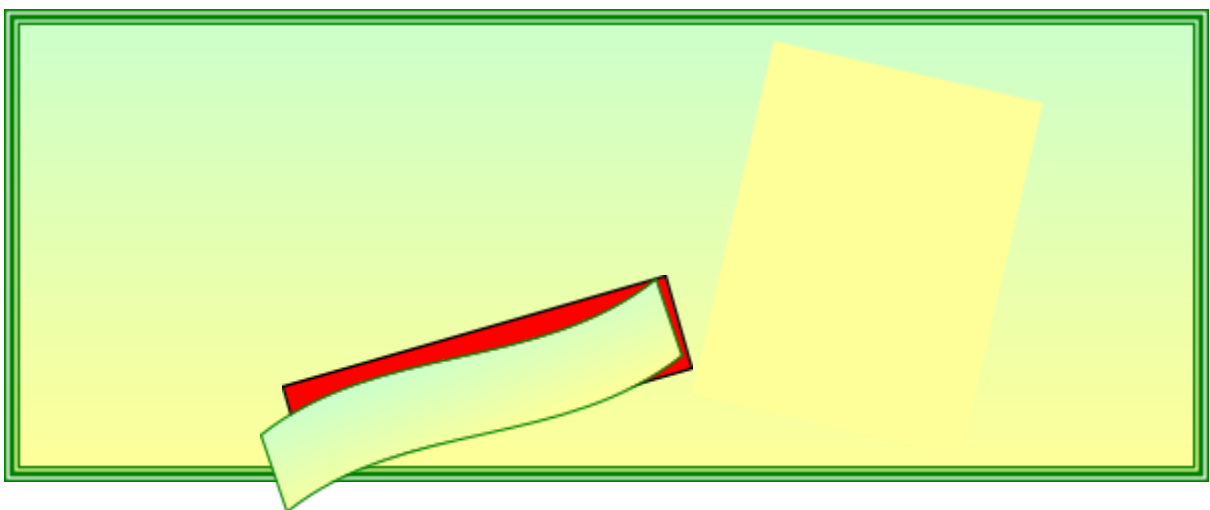
- Як виникла Житомирщина?

- Яку територію займає область?
- Які «сім чудес» Житомирщини можуть вразити?
- Хто населяє край?
- Чим славиться поліська земля?
- Які історичні події пережила Житомирщина?
- В чому полісяни найкращі?

6 розгорток з предметів, явищ та

практик

Вступ

Твоя Батьківщина там, де ти народився. У кожної людини в житті є щось таке сокровенне, найрідніше, без чого вона не може навіть

уявити свого життя. Це рідний батьківський край. Тут кликали в дорогу перші в'юнкі стежинки, які бігли від батьківського порогу у широкий світ. Таким краєм для нас є **рідна Житомирщина**.

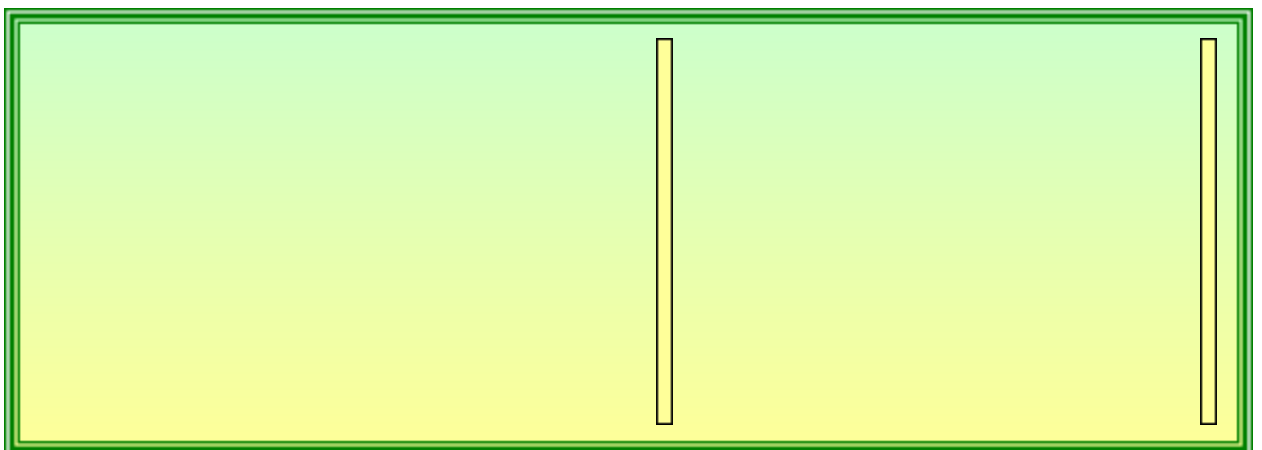
Це та земля, по якій ми зробили свої перші кроки, земля наших батьків, дідів і прадідів, і вона найдорожча за все на світі. Вона єдина, де ми відчуваємо себе вдома, затишно і привітно.

Іноді люди, постійно живучи на одному місці, не задумуються над цим, вони у своїй стихії, вдома. Але варто покинути рідну місцину на деякий час, як затужить серце, болем озоветься душа і все те, чого й не помічав раніше, стане ріднішим, ближчим і дорожчим. Це і є та ностальгія, яка не дає щасливо жити у чужому краю. Тільки в рідному краю людина відчуває себе захищеною, стійкою, впевненою, бо вона вдома. Вона на рідній та благословенній землі. Це велике і дуже сильне почуття, яке живить людину, не дає їй збайдужіти, робить активною і сильною. Житомирщина – перлина поліського краю, земля трударів, що має славу історію, з гордістю дивиться у минуле, творить свій сьогоднішній день і впевнено бере висоти майбутнього..

Географія

За площею Житомирська область займає **5 місце серед усіх регіонів** нашої країни і займає **площу 29 832 км²**. Це більше за площею таких країн, як Вірменія чи Ізраїль.

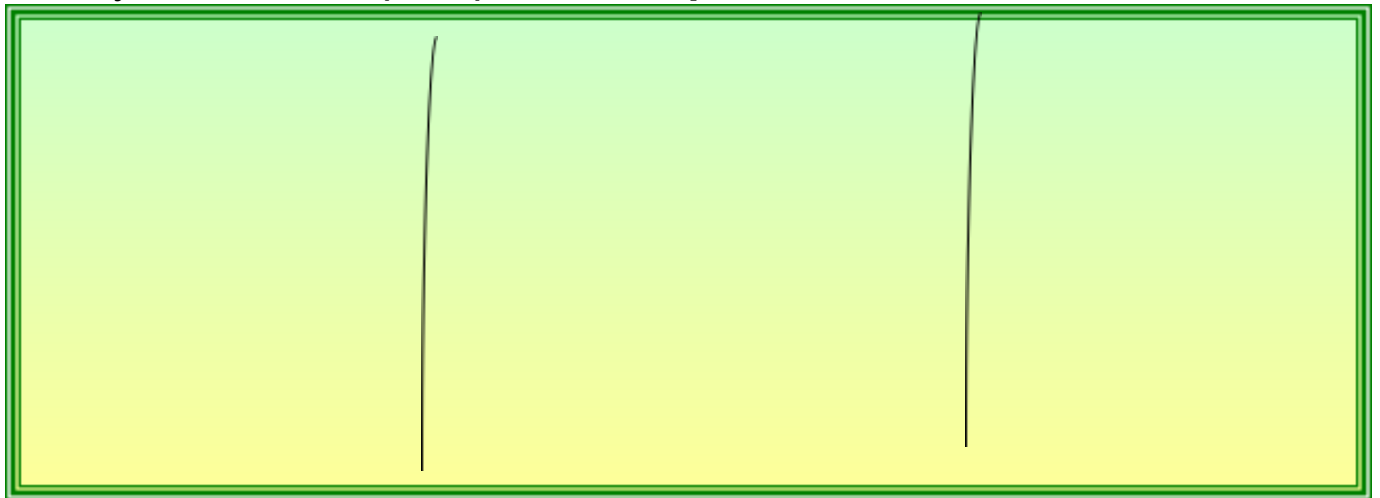
Житомирщина – одна з найстаріших областей Північної України, утворена в буремному 1937 році 22 вересня. Площа - 29832 км². Житомирська область — область на півночі України, в межах Поліської низовини, на півдні в межах Придніпровської височини. На півночі межує з Республікою Білорусь, на сході з Київською, на півдні з Вінницькою, на заході з Хмельницькою та Рівненською областями України. Адміністративним центром є м. Житомир. Складається з 23 районів. Має 5 міст обласного значення — Бердичів, Житомир, Коростень, Малин, Новоград-Волинський; 6 міст районного значення — Андрушівка, Баранівка, Коростишів, Овруч, Олевськ, Радомишль; 43 селища міського типу; 1619 сіл. Її терени, як і український прапор, розділені природою навпіл. Північна частина області розташована у межах вкритої сосново-березовими лісами і місцями заболоченої Поліської низовини. Саме з нею найчастіше асоціюється природниче обличчя краю. Хоча на його півдні надзвичайно мальовничі долини річок Случ і Терерів, прорізуючи давні кристалічні породи, створюють невимовної краси ландшафти, які не гірше виділяють Житомирщину на тлі природного розмаїття України.

Територією області протікає **221 річка** загальною довжиною **5366 км**. Всі ріки належать до басейну Дніпра. Найбільші за довжиною річки в межах області: Тетерів — 247 км, Случ (притока Горині) — 194 км, Ірпінь — 174 км, Уж — 159 км, Ірша — 136 км. На Житомирщині чимало великих озер. Найбільші з них -Чорне, Озерянське, Дуже, Дідове, Прибиловецьке — розташовані в басейні річки Уборть.

Питання: *Які «геологічні дива» розташовані на території нашого рідного краю?*

Варто розкрити для себе багато цікавого , що має наша область Так на Житомирщині знаходиться геологічний **заказник «Кам'яне село»** – одне з неймовірних чудес України, створених для неї самою природою. Він являє собою скупчення великих валунів. Величезні кам'яні брили розташувалися на території **15 гектарів**

Найчастіше оперують двома гіпотезами виникнення урочища.

Згідно з ***однією***, 20 тис. років тому валуни були принесені льодовиком, а ***іншою*** гіпотезою **вони являють собою залишки підніжжя древніх повністю зниклих гір**, оголені льодовиком від ґрунтових нашарувань.

З урочищем пов'язані численні **легенди та повір'я** місцевих жителів.

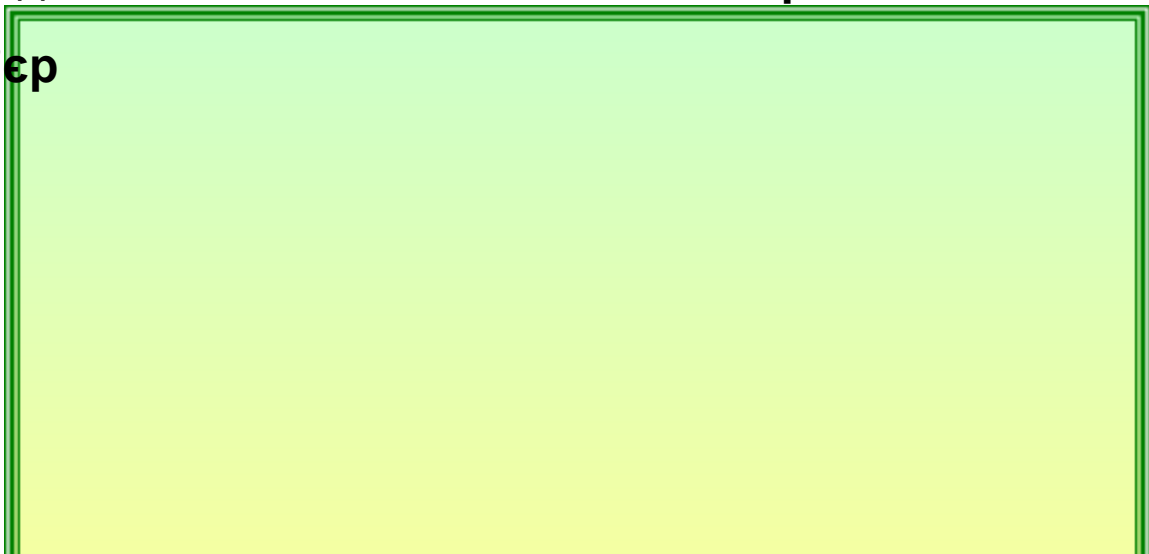
Назва «Камінне Село» виникла з однієї такої легенди, що розповідає про те, як колись у лісі було багате село. Одного разу через нього проходив старий в убогому одязі і попросив хліба у господаря багатого двору. Той махнув на нього рукою: «Іди собі, чоловіче, ніколи мені». Старий, яким виявився сам Господь, що спустився на землю, вийшов з села, озирнувся і село враз скам'яніло. На одному з каменів, де він відпочивав, залишився величезний слід босої ноги.

Інша легенда розповідає про битву, що відбувалася на цьому місці між і темними силами. Після довгої битви Сатана був переможений, на камінні залишилися глибокі подряпини від його пазурів. Бог же, повертаючись на небо, ступив кілька кроків по каменю і залишив відбитки.

Багато каменів дійсно обрисами нагадують сільські будинки, тут є свій «майдан» зі «школою», і навіть «церква». Найчастіше туристи відвідують камінь зі «слідами Бога», до нього спеціально приставлена драбина. За повір'ям, «слід» цей дає паломникам здоров'я і здійснення бажань.

Сюди їдуть, щоб підзарядитися енергією і насолодитися незвичайними видами.

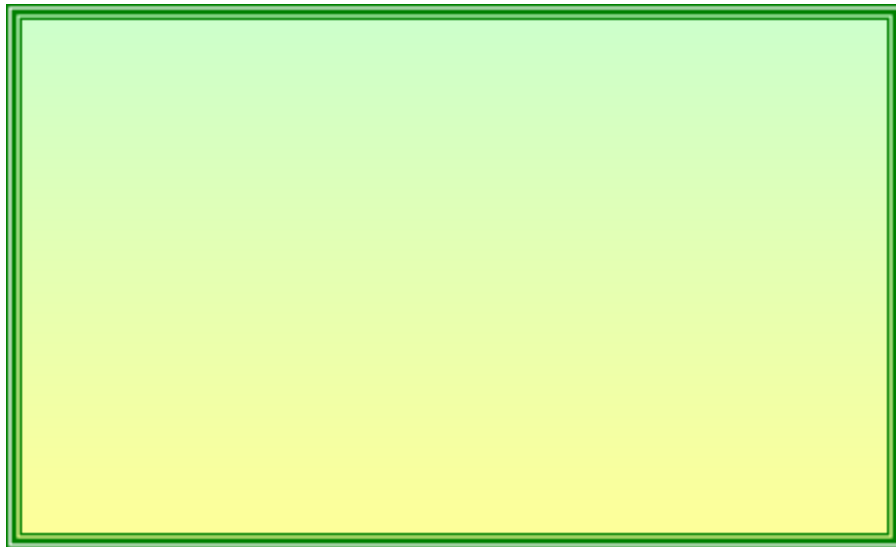
Ще одна «геологічна диковинка» - Коростишівський кар'єр

Мальовниче штучне озеро, яке утворилося на місці затопленого гранітного кар'єру, відноситься до підприємства «Коростишівський кар'єр», яке займається переробкою природного каменю різних родовищ України.

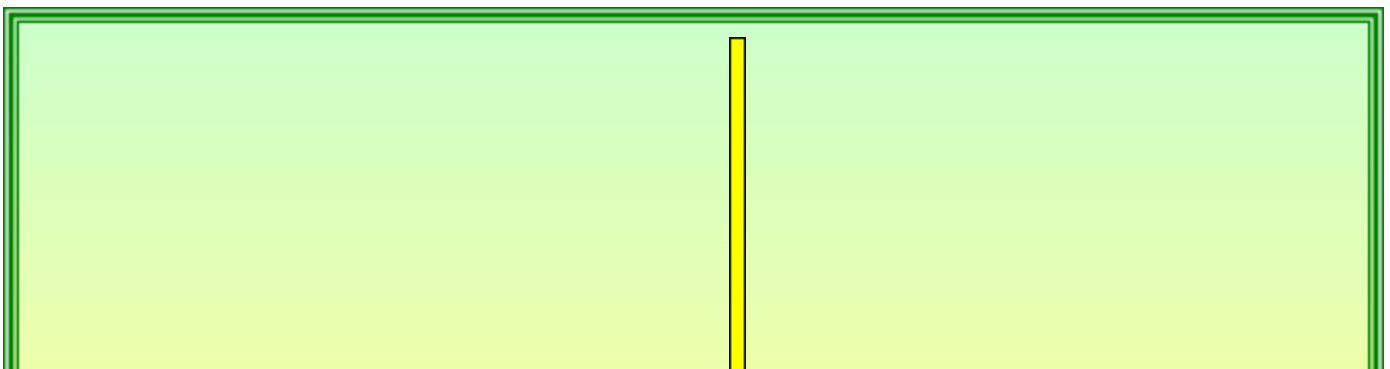
Скелясті береги озера висотою до 10 м, порослі соснами і березами, нагадують карельські пейзажі. Вода має незвичайний бірюзовий відтінок. Вертикальні стіни кар'єра з вираженим рельєфом захоплюють альпіністів і любителів екстриму.

А ось **Соколовський кар'єр поблизу Житомира** своєю глибиною не поступається озеру Байкал.

Також **унікальним місцем**, якому майже півмільярда років є

Словечансько-Овруцький кряж

Кряж простягається майже **на 60 км** із заходу на схід від села Червонки до міста Овруча і його східних околиць. **Ширина кряжу від 5 до 14—20 км.** Середнє перевищення над поверхнею Поліської низовини становить 50—80 м. Максимальні абсолютні висоти — 300—310 м (в західній частині кряжа), максимальна — 330 м (на південь від с. Городець), координати: 51°20'40" пн. ш. 28°13'55" сх. д. На північ від кряжа розташовані Поліські болота, які простягаються на 30 км вздовж річки Словечни. Південні схили кряжа круті, північні — пологіші. Кряж складається з пісковиків, рожевих і червоних кварцитів віком 1300-1500 мільйонів років, а також пірофілітових сланців.

Назва кряжа пов'язана з назвою села Словечне (в західній частині пасма) і міста Овруч (в східній частині пасма).

У межах кряжа розташована пам'ятка природи загальнодержавного значення — Урочище Корніїв.

У селі Дениші знаходиться **славнозвісний скельний район**, відомий як «**Скеледром**».

Це місце — прямовисна стіна гранітного каньйону р. Тетерів, що височіє над берегом на 25 м і є одним з найзручніших місць в Україні для скелелазіння.

Вражають мальовничістю **Чорторийські озера на території Миропільського лісництва** поблизу села Коростки.

Площа озер — 0,3 та 0,4 гектарів.

А ще **Житомирщина** славиться **видобуванням мармуру**, який, має особливий малюнок надзвичайної краси.

Питання: *А чи чули ви щось про **Перуанське берилієве родовище**?*

Пержанське берилієве родовище – єдине у світі, де промислові концентрації берилію пов'язані з гентгельвіновими рудами. Аналогів подібному в світі немає

А ще Житомирщина багата на коштовне та декоративне каміння. 300-кілограмовий топаз зберігається на Житомирщині. У Хорошеві на Житомирщині знаходиться **унікальний Музей коштовного і декоративного каміння**, в якому зберігається близько 1800 зразків зі всього світу.

Історія

Перші поселення на Житомирщині

з'явилися у **ранньому палеоліті**. Вважається, що на початку нашої ери **слов'янські племена** вже заселяли всю сучасну територію області, а до **VII-VIII ст.** формується східнослов'янське **плем'я древлян**, яке згодом створило окреме князівство. Наприкінці **IX ст.** їх скорив і обклав даниною **київський князь Олег**, а наступні три

сторіччя промайнули в міжусобних військових конфліктах, що повторюються з періодичною сталістю. Припинити їх змогла лише зовнішня загроза в особі хана Батия, орди якого прокотилися в **1240 р.**

цим **1240 р.** територія **князівства в**

на **1360 р.**

1360

В 1

суч

пр

князівство прийдешню нову верству – по-лінійній опустошливі набіги

кримських татар, що тривали століттями. Після об'єднання Литви і

Польщі в Річ Посполиту в 1569 р. починається етап польського

контролю над цією частиною України. Разом з польськими

феодалами, які додалися до литовських та місцевих, сюди прийшли

представники католицької церкви. Спроби насадити католицизм або,

у крайньому випадку, його варіант – уніатську церкву, відбувалися на

тлі тяжких умов існування корінного населення і призводили до

періодичного спалаху невдоволень, що виливалися в акти непокори,

бунти і повстання.

Під час Визвольної війни українського народу в середині XVII ст.

майже вся територія області контролювалася повстанцями, а з 1654 р.

стала частиною гетьманської України, приєднаної до Московської держави. Житомирщина деякий час входила до складу Київського, Білоцерківського і Паволоцького полків, а понад десятка її міст мали статус сотенних. У результаті польсько-російської війни (1654-1667 рр.) Річ Посполита на більш ніж століття повертає собі контроль над правобережною частиною Середнього Придніпров'я. Тільки після другого поділу Польщі в 1793 р. Житомирщина входить до складу Російської імперії. Чотири роки поспіль вона стає складовою частиною величезної Волинської губернії, що проіснувала з незначними трансформаціями до початку 20-х років ХХ ст.

В 1804 р. Житомир – найстаріше місто сучасної області, розташоване на скелястому лівому березі р. Тетерів, було затверджене центром Волині. За легендою поселення тут заснував дружинник київських князів в

884 р., але перша письмова згадка про Житомир датується лише 1305 р. Найбільшою спорудою міста в XVI-XVII ст. був дерев'яний замок-фортеця, розташований на високому березі у гирлі річки

Кам'янки, навколо якого власно і формувалося місто

Житомир був третім містом України, в якому з'явився трамвай. Спочатку він був грузовим, та за десятки років цей вид транспорту став на стільки популярним, що у Житомирі діяло 5 трамвайних маршрутів.

Питання: *А які цікаві історичні факти про Житомирщину знаєш ти?*

Відкриємо «історичну куліску» і ми:

- **Франц Карлович Бржезицький**, останній в Україні уцілілий в'язень концтабору Майданек, жив у Житомирі.
- У Коростені знаходяться **купальні княгині Ольги** площею

близько

100м², які мають статус пам'ятки природи та історії.

Недалеко від села Купище Коростенського району Житомирської області в лісі знаходиться поляна, якій місцеві жителі дали назву **Громовище** і вважають аномальною. За легендою колись тут жив жорстокий заможний пан. Але одного разу блискавка вбила пана й спалила його садибу. З тих самих пір блискавки б'ють у Громовище під час кожної грози.

Тим, хто захоплюється історією і фактами Другої світової Війни, буде цікаво, що в Коростені знаходиться **Об'єкт «Скеля»**, відомий як **«Бункер Сталіна»**.

Це колишній **секретний підземний командний пункт**, який входив до «Лінії Сталіна». Побудований в 1936 р на основі системи природних і штучних печер в гранітній скелі. У разі війни звідси планувалося здійснювати командування Південно-Західним фронтом.

Оборонне підземне містечко в Коростені – унікальна історична пам'ятка, яка і сьогодні може виконувати свої функції. Бункер будувався як повністю відокремлена споруда, оснащена системами вентиляції, опалення, зв'язку, енерго- та

водозабезпечення.

- Житомирщина – **Батьківщина нашої національної валюти.**

Саме у Житомирі Центральна Рада прийняла закон про введення грошової одиниці – **гривні.**

- На Житомирщині виробляються комплектуючі для BMW та Audi.
- Унікальний **музей космонавтики** знаходиться саме на Житомирщині.
- Першу електричну лампочку запалили у Житомирському міському театрі 121 рік тому.